

МАРКАЗИ ТАДҚИҚОТИ СТРАТЕГИИ НАЗДИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ЭМОМАЛӢ РАҲМОН–
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН

*Мавод барои корҳои фаҳмондадиҳӣ
дар чорабиниҳо ба муносибати «Рӯзи Президент»*

Душанбе, 2017

Эмомалӣ Раҳмон – Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.
Мавод барои корҳои фаҳмондадиҳӣ дар ҷорабиниҳо ба
муносибати «Рӯзи Президент», Душанбе, 2017, 27 саҳ

ISBN 97899947-1-103-0

РӯЗИ ПРЕЗИДЕНТ – ҶАШНИ МИЛЛӢ

Мувофиқи моддаи 2-юми Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзҳои ид», ки аз 14.05.2016 қабул шудааст, минбаъд дар Тоҷикистони азизи мо рӯзи 16-уми ноябр ҳамчун «**Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон**» ҷашн гирифта мешавад. Дар ин рӯз дар саросари кишвар ҷамъомадҳои илмӣ, мулоқоту вохӯриҳои мардумӣ, мусобиқаҳои варзишию фарҳангӣ ва ҷорабиниҳои идона доир гашта, мардуми Тоҷикистон ин ҷашни миллиро бо суруру шодмонӣ гиромӣ медоранд.

Сабаби ба ин рӯз рост омадани чунин ҷашни муборак дар он аст, ки маҳз дар ҳамин рӯзи таърихӣ, яъне 16-уми ноябри соли 1994 Пешвои маҳбуби миллати мо мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бори нахуст ҳамчун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди халқу ватан савганд ёд карданд. Дар ҳамин сол дар аввалин Конститутсияи Тоҷикистони соҳибистиклол, ки аз тарафи мардум қабул карда шуд, шакли идории Тоҷикистон ба шакли ҷумҳурии президентӣ таъдил дода шуд.

Дар он марҳалаи ҳассоси таърихӣ, ки ватани мо пеш аз ҳама, ба сулҳу субот ва ваҳдати сарҷамъӣ ниёз дошт, низоми идоракунии президентӣ маҳз бо мақсади пурзӯр намудани ҳокимияти иҷроия, баланд бардоштани самаранокии он, қабули ҷавобгарии қарорҳои идорӣ, такмили механизми иҷроӣ қонунҳо, таҳкими қонуният ва тартиботи ҳуқуқӣ қарор карда шуд. Он як интихоби огоҳона буда, маҳсули сабақҳои таърихӣ ва натиҷагирӣ аз самарҳои фаъолияти давлатдорӣ гузашта ва имрӯза ба ҳисоб меравад. Хушбахтона,

гузаштан ба низоми президентӣ на танҳо боиси начоти давлату миллат, балки омили рушди устувори тамоми соҳаҳои идораи давлатӣ, аз ҷумла иқтисодиёт, сиёсат, фарҳанг, маориф ва дигар соҳаҳои ғардид.

Мувофиқи муқаррароти Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Сарвари давлат ва Раиси ҳокимияти иҷроия ҳисоб шуда, ҳомии ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, кафили истиқлолияти миллӣ, ягонагӣ ва тамомияти арзӣ, пойдорию бардавомии давлат, мурағабии фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ҳамкориҳои онҳо, риояи қарордодҳои байналмилалӣ Тоҷикистон мебошад.

Бинобар ин, бузургдошти “Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон” ба маънои дарки аҳамияти калидии ин ниҳоди давлатӣ дар ҳифзу тараққии давлатдории миллии мо ва ҳамчунин, ҷашни қадрдонию сипос ба тамоми он арзишҳои баланди давлатӣ, миллӣ ва шаҳрвандие мебошад, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун кафили конститутсионии онҳо фаъолият мекунад. Ин аст, ки “Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон” ҷашни ҳар як шаҳрванди худшиносу ватандӯст ва ҷашни ҳар як сокини озоду осудаи Тоҷикистони азиз аст.

Интиҳоб шудани муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба мақоми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ин ниҳоди давлатӣ рӯҳ ва маънои бузург бахшида, мақоми президентиро ба як ниҳоди начотдиҳандаи давлат ва сарҷамъии миллат табдил дод. Маҳз ба Эмомалӣ Раҳмон муяссар гашт, ки тамоми таҷрибаи таърихию байналмилалӣ ва зарфияти

хукукию сиёсии ниҳоди президентиро истифода намуда, ин тарзи давлатдориро ба модели начоти миллии мо табдил диҳад. Илова бар ин, фаъолияти Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ин тарзи идоракунии давлатиро такмил дода, дар меҳвари он мактаби нави давлатдории миллии тоҷиконро ба вучуд овард, ки имрӯз бо бартарию хусусиятҳои худ эътирофи байналмилалӣ касб намудааст. Ҳамин тавр, дар таърихи давлати соҳибистиклоли мо мафҳуми “Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон” бо шахсияту хидматҳои бузурги муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамсадо гашта, пайванди ногусастанӣ дорад. Аз ин рӯ, дар “Рӯзи Президент” беихтиёр шахсияти таърихии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва заҳматҳои бузурги ӯ дар роҳи начоти давлату миллат пеши рӯй меоянд.

*Пешвое, ки гавҳараш нур аст,
Суханаш нуру минбараш нур аст.*

*Қадамаш хуррамию ободӣ,
Ватанаш нуру кишвараш нур аст.*

*Ба шаби тира дастболо шуд,
Офтобе, ки лашкараш нур аст.*

*Нури ҳафт осмон ниғаҳбон бод,
Ватанеро, ки Сарвараш нур аст.*

**Дастовардҳои бунёдии Ҷумҳурии Тоҷикистон
зери роҳбарии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон**

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз ҷумлаи роҳбаронест, ки шахсияти сиёсияш қадам ба қадам дар пеши назари мардум, ҳамнафас бо ғаму шодии миллат ташаккул ёфта, ҷойгоҳи мардумии худро ба таври табиӣ дарёфтааст. Ҳамон гуна, ки аҳли як хонадон фарзанди худро, ки дар пеши чашмашон аз як навҷавони навқад ба як марди бузург табдил шудааст, дуруст мешиносанд ва бо тамоми сифоту сиришти вай ошноӣ доранд, Эмомалӣ Раҳмон низ дар оғӯши ватану миллат ва дар сояи дуову дастгирии мардум сабзид, ба таври комилан табиӣ мавриди эътирофу эътибори мардуми худ қарор гирифтааст. Ин аст, ки чеҳраи ӯ чеҳраи табиӣ, шахсияти ӯ шахсияти воқеӣ ва хидматҳои ӯ хидматҳои бунёдӣ мебошанд.

Аммо барои расидан ба ин мақоми миллию таърихӣ, Роҳбари давлат роҳро тай намуд, ки пур аз мушкilot, пур аз печутоб, пур аз камину хатар, аммо пур аз ифтихор, пур аз муҳаббат ва пур аз комёбӣ буд. Ин аст, ки агар касе бихоҳад, то симо, шахсият ва ҷойгоҳи ӯро назди мардуми тоҷик дарк наояд, бояд пеш аз ҳама, роҳи паймудаи ӯ ва хидматҳои таърихӣ ва ҷаҳрӣ барои ин мардум дарк кунад. Таҳлили ҳамин роҳ ва дарки ҳамин дастовардҳо худ ба худ нишон медиҳанд, ки Эмомалӣ Раҳмон кист ва барои мардум ва давлати Тоҷикистон чӣ ҷойгоҳ ва чӣ арзише дорад, зеро

имрӯз вақте дар бораи роҳи тайшуда ва дастовардҳои бунёдии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар марҳалаи пурпечуби Истиклолияти давлатӣ сухан меравад, бешубҳа, симои ин шахсият пеши назар меояд. Маҳз ҳамин нигоҳи ҷомеъ ва маҳз таҳлили қадам ба қадам нишон медиҳад, ки чаро Эмомалӣ Раҳмон Пешвои дӯстдоштаи миллат аст ва чаро ин мақоми ӯ ҳолати табиӣ ва бисёр устувор дорад.

Албатта, комёбиҳои миллат ва кишвари мо таҳти сарвари Эмомалӣ Раҳмон бисёр зиёданд, вале фақат дарк, муқоиса ва ҷамъбасти дастовардҳои усулӣ ва бунёдии ин марҳала кофист, то дарк шавад, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва роҳбари пурталози он чӣ роҳро тай карда ва чӣ дастовардҳои азимро ноил шудаанд. Ва низ бо дарку ҷамъбасти ин дастовардҳои бунёдӣ метавон дарёфт, ки сабаби эҳтироми амиқ ва эътимоди устувори мардуми Тоҷикистон ба Пешвои миллии худ дар чист.

Дастоварди бунёдии аввал:

Наҷоти давлатдорӣ миллии тоҷикон

Қадами нахуст ӯ асоситарин дастоварди давлат ва мардуми Тоҷикистон зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон ин аст, бо тадбир ва талошҳои пайгиروнаи ӯ давлатдорӣ миллии тоҷикон аз вартаи нобудӣ наҷот ёфт. Ин масъала муҳимтарин ва усулитарин дастоварди таърихи муосири мост, зеро бе доштани давлати миллии мустақили худ тамоми орзую омили таърихии миллат ва тамоми ҳадафу барномаҳои насли имрӯзу фардои он маънои худро

аз дастмедод, зеро баъди хазор сол таърих барои халқи тоҷик имкон фароҳам овард, ки бо номи худ давлати миллӣ дошта бошад. Аз ин рӯ, агар дар он тӯфоне, ки солҳои аввали Истиқлолияти давлатӣ ба миён омада буд, давлатдории миллии мо аз даст мерафт, моро наслҳои оянда харгиз намебахшиданд.

Эмомалӣ Раҳмон дар вазъияте Сарвари давлати тоҷикон интихоб шуд, ки кишвар дар оташи ҷанг месӯхт ва ба гирдоби нобудӣ фуру мерафт. Дар он лаҳзаи ҳассоси таърихӣ барномаи роҳбарияти нави Ҷумҳурии Тоҷикистон фақат як чиз буд: хомӯш кардани оташи ҷанг, наҷот додани давлат аз нобудӣ ва эминии миллат аз парокандагӣ ба бадбахтӣ.

Хушбахтона, ин вазифаи таърихӣ иҷро гашта, давлатдории миллии тоҷикон аз вартаи нобудинаҷот ёфт. Ва шояд фақат ҳалли ҳамин масъала барои чеҳраи мондагори таърихи халқи мо ва пешвои миллии мардуми мо донишманди Эмомалӣ Раҳмон кофӣ бошад.

Дастоварди бунёди дуҷум:

Ҳифзи тамомияти арзии Тоҷикистон ҳамчун кишвари ягона

Дар қадами дуҷум, талошҳои Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун Сарвари давлат боис гашт, ки тамомияти арзӣ, яъне ягонагии сарзамини Тоҷикистон ҳамчун кишвари ягонаи мустақилҳифз карда шавад. Ҳарчанд давлати нави мустақили тоҷикон

ҳамагӣ дар як пораи кӯхистонии сарзамини бузурги таърихии халқи тоҷик таъсис гаштааст, вале дар он рӯзҳо боз ҳам нақшаҳои тақсими ин давлат дар миён буд. Чунин тарҳу нақшаҳо ро на танҳо нерӯҳои хориҷӣ, балки баъзе аз сиёсатмадорон ва қувваҳои сиёсии дохилӣ низ ҷонибдорӣ намуда, дар ин самт қадамҳои амалӣ низ гузошта буданд.

Дар он рӯзҳо ҳатто пойтахти кишвар–шаҳри Душанбе ҳамчун хонаи умеди тоҷикистониён моҳияти сиёсӣ ва рамзии худро қариб аз даст дода буд. Дар натиҷа, на танҳо мардуми одӣ ва донишҷӯён, балки зиёиёну фарҳангиёне, ки даҳҳо сол дар пойтахт зиндагӣ мекарданд, соли 1992 шаҳри Душанберо ноумедона тарк намуда, ба маҳаллу зодгоҳи бобоии худ баргаштанд. Ҳамин тавр, хатарҳои воқеии парокандагии Тоҷикистони ягона пеш омада буд.

Вале, хушбахтона, ба шарофати иродаи қавии Эмомалӣ Раҳмон ин хатар бартараф гардид ва ягонагии Тоҷикистон таъмин карда шуд. Ва ин дастоварди дигарест, ки номи ӯро дар таърихи давлатдорӣ миллии тоҷикон ҳамчун наҷотбахши давлат ва Пешвои миллат ҷовидона мегардонад.

Дастоварди бунёдии сеюм:

Барқарор намудани низом ва аркони давлатдорӣ

Ҳамчун қадами сеюм Эмомалӣ Раҳмон тавонист, ки дар муддати барои таърих бисёр кӯтоҳ низоми мукамал ва муосири давлатдориро барқарор намуда, аркони давлатдорӣ миллии ва ниҳодҳои асосии давлатдорӣ моро эҳё намояд. Барои он, ки

вазъяти онрӯзаи давлатдории кишварамонро дуруст ба ёд орем, аз гузориши раиси онвактаи Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Акбаршоҳ Искандаров дар Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олӣ иқтибос меорем, ки гуфта буд: «Имрӯз дар кишвар органҳои конституционӣ амалан фалаҷ шудаанд... Агар ин вазъият идома ёбад, хатари он мавҷуд аст, ки Тоҷикистон аз харитаи ҷуғрофиёиичаҳон умуман нест шавад». Ин буд вазъияти воқеии кишвар дар рӯзҳои аввали ҳамчун Роҳбари ҷумҳурии интиҳобшудани Эмомалӣ Раҳмон.

Ҳоло бисёриҳо дар шароити орому осудаи имрӯзадаъвоивазирӣ раҳбарӣ доранд, вале дар он рӯзҳо, ки кишвар дар коми оташ месӯхт, иддае ба ояндаи Тоҷикистон бовар надошта, ҳатто ба вазифаи вазирӣ розӣ намешуданд... Дар он рӯзҳо на танҳо мақомоти марказии ҳокимияти давлатӣ, балки дар аксари минтақаҳо мақомоти маҳаллии ҳокимият низ пурра фалаҷ гашта буданд, ки барқарорсозии онҳо кори осон набуд.

Ва, хушбахтона, Эмомалӣ Раҳмон дар кӯтоҳтарин замон тавонист, ки мақомоти конституционии давлатдориро барқарор намуда, ниҳодҳои фалаҷшударо эҳё намояд. Тайи ин муддат Тоҷикистони соҳибистиклол соҳиби сохтори мукаммали идорӣ, ҳукумати коршоём, парлумони касбӣ, Артиши миллӣ, ниҳодҳои босалоҳияти кудратию амниятӣ ва дигар рукну афзорҳои зарурии давлатдорӣ худ гашт.

Дар ин масъала бояд гуфт, ки маҳз ташаккулёфтани системаи давлатӣ ва ҳамчун механизми

ягона ба кор даромадани низоми давлатдорӣ яке аз заруратҳо ва нишондиҳандаҳои асосии барпошудани давлат ва давлатдорӣ ба ҳисоб меравад, зеро маҳз системаи ташаққули давлати метавонад кори муназзамии институти давлат ва бақои давлатдориро таъмин намояд. Бинобар ин, дар сатҳи муосир эҳё ва барқарор намудани системаи мукаммали давлатдорӣ тоҷикон яке аз дастовардҳои бунёдии дигари Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон, балки яке аз хидматҳои муҳимтарини ӯ барои давлату миллати тоҷик мебошад. Касоне, ки ба сиёсат ва давлат аз назари касбӣ менигаранд, то чӣ дараҷае будани ин дастовардро ба хубӣ дарк менамоянд.

Дастоварди бунёдии чорум:

Барқарории сулҳ ва ваҳдати миллӣ

Дастовард ё қадами устувори чоруми Эмомалӣ Раҳмон дар он буд, ки бо ҷасорат ва иродаи қатъии ӯ мардуми Тоҷикистон аз вартаи ҷанги дохилии хонумонсӯз раҳо гашта, ба ваҳдати миллӣ расид. Гояи сулҳ, оштии миллӣ ва афву ҳамдигарбахши аз муҳимтарин паёмҳои буданд, ки Сарвари давлатҳанӯз дар рӯзи аввали интиҳобаш ба миён гузошта буд ва ин паёмҳо ҷавҳари тамоми барномаю фаъолияти баъдии ӯро ташкил намуданд.

Ҷамагон дар ёд доранд, ки Эмомалӣ Раҳмон дархузури вақилони иҷтимоии таърихӣ ва дар пешгоҳи халқи шарифи Тоҷикистон савганд ёд кард: «Агар лозим шавад, ба ивази ҷони худ сулҳу ваҳдатро ба Тоҷикистони азиз бозмегардонам ва то

даме, ки як гурезаи тоҷик дар хорич ба сар мебарад, ором зиндагӣ нахоҳам кард». Имрӯз шоҳидем, ки он суҳанон як шиори холии сиёсӣ набудаанд, балки фарёди самимии як фарзанди халқи тоҷик, ки дарди ҷонкоҳи миллат ва андешаи наҷоти Ватан тамоми вучудаширо фаро гирифта буд.

Ҳарчанд мардуми шарифи Тоҷикистон ташнаи сулҳу ваҳдат буд, аммо тарроҳони ин ҷанги бемаънӣ ба осонӣ аз нақшаҳои худ даст намекашиданд. Ин буд, ки ба Эмомалӣ Раҳмон солҳо лозим омад, то ба иҷроӣ яке аз паёмҳои марказии худ – барқарорӣ сулҳ ва ваҳдати миллӣ ноил гардад. Барои расидан ба ин ҳадафи муқаддас роҳбарияти давлат тавонист, ки ҳудуди як миллион гурезаро ба хонаҳояшон баргардонад, даҳҳо ҳазор манзили вайроншударо барқарор созад, ҳазорон макони ҷамъиятӣ ва нуқтаҳои истифодаи умумӣ, мисли мактабҳо, муассисаҳои тиббӣ, пулҳо ва корхонаҳоро эҳё ва барқарор намояд.

Ҳамин тавр, маҳз барқарорӣ сулҳ ва ваҳдати миллӣ боис гашт, ки Тоҷикистон ҳамчун давлат аз хатари нобудӣ наҷот ёбад ва тоҷикон ҳамчун миллат аз вартаи маҳвшавӣ раҳой ёбанд. Бинобар ин, масъалаи сулҳу ваҳдат барои давлату миллати мо натавонанд масъалаи қатъӣ низоъ ва расидан ба оштию ҳамзистӣ, балки масъалаи наҷоти миллӣ буд. Ва ин тарҳи наҷоти таърихӣ миллӣ маҳз бо сарвари Эмомалӣ Раҳмон амалӣ шуд. Худи ҳамин хидмати беназир кофист, ки вай ҳамчун шахси муттаҳидкунандаи миллат ва Пешвои воқеии миллӣ эътироф ва пазируфта шавад. Магар барои як давлат ва як миллат чизе болотар аз наҷот ҳаст?

Дастоварди бунёдии панҷум:
**Ташаққули давлатмард ва ё ҳалли мушкилаи
лидери сиёсии миллӣ**

Чор дастоварди зикршуда боис гаштанд, ки заруратҳои ҳаётии давлату миллат ба таври устувор таъмин гашта, масъалаи начоти миллӣҳалли худро ёбад ва дар ин раванди мураккабтарини таърихӣ, ки масъалаи буди набуди давлату миллат ҳал мешуд, Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун шахсияти дорои хусусиятҳои баланди роҳбарӣ зухур карда, ба таври табиӣ ба пешвои мардумӣ ва лидери умумимиллӣ табдил ёфт. Муҳимтарин хусусияти шахсияти сиёсии Сарвари давлат дар он буд, ки дар симояш тамоми рӯҳия ва хусусиятҳои беҳтарини халқи тоҷик ифода ёфта, ӯ дар муҳити мардумӣ ҳамчун падидаи худӣ, ҳамчун бахше аз худӣ мардум, ҳамчун «порае аз пайкари халқ» пазируфта шуд. Хамин тавр, бозухури Эмомалӣ Раҳмон мардуми Тоҷикистон соҳиби пешво ё лидери ягонаи миллӣ гашт ва дар натиҷа яке аз муҳимтарин масъалаҳои миллӣ ва таърихӣ давлатдорӣ мо, яъне масъалаи лидери сиёсии миллат, пешвои эътирофшудаи давлатӣ ё ташаққули давлатмард ҳалли муносиби худро пайдо намуд. Ин дастоварди панҷуми Эмомалӣ Раҳмон, балки дастоварди бунёдии тамоми мардуми шарифи Тоҷикистон аст.

Масъалаи пешвои сиёсии миллат ва лидери эътирофшудаи давлатӣ як мавзӯи бисёр ҳаётии давлатдорӣ буда, дар мавриди он тавачҷуҳ ба нуқтаҳои зерин бисёр муҳим аст:

Якум, масъалаи лидери миллиро набояд бо падидаҳои манфиечун шахсиятмехварӣ канори ҳам гузошт. Лидери милли шахсиятест, ки маҳз бо ифои нақши воқеии сарнавиштсоз барои давлату миллати худ сазовори эътирофи умумимиллӣ гашта, масъалаи пешвоии ӯ ба таври табиӣ ва воқеӣ аз тарафи ҷомеа қабул мегардад. Лидери милли ба таври сунъӣ ё бо мадху сано сохта намешавад, балки он маҳсули як марҳалаи таърих, натиҷаи ҷонбозӣ ва аз худ гузаштагии шахсият дар роҳи давлату миллат, инъикоси воқеияти ҷомеа ва натиҷаи эътирофи воқеии мардум аст.

Дуюм, таҳлили ҳодисаҳои солҳои 90-уми асри гузашта нишон медиҳад, ки дар он солҳо ҷомеаи мо илова бар мушкилоти дигар, бо бӯҳрони амиқи набудани лидери умумимиллӣ низ рӯбарӯ гашта буд. Ҳар як гурӯҳи аҳоли аз пайи лидерони ҳизбӣ, гурӯҳӣ, динӣ ва маҳаллии худ рафта, дар айни замон, ин «пешвоён» ҳамдигарро умуман, эътироф намекарданд. Ҳамин тавр, ҷомеа ба гирдоби ҷанги шаҳрвандӣ фуру рафт ва фоҷиаи миллии пеш омад. Бинобар ин, агар дар он марҳала шахсияти дар сатҳи умумимиллӣ эътирофшудае вучуд меошад, ки бо тамоми ҷасорат ва иродаи қавӣ зимомӣ идораи мамлакатро ба зимма мегирифт ва ҳамчун кафили ҳифзи давлатдорӣ, суботи ҷомеа ва ваҳдати миллии тамоми нерӯҳои сиёсиро дар атрофи худ ҷамъ меовард, шояд пеши роҳи ҷанги шаҳрвандӣ гирифта мешуд. Ин аст, ки дар баъзе марҳалаҳои таърихӣ ҳузури лидери миллии барои миллат ва давлат ба як масъалаи сарнавиштсоз табдил мешавад.

Сеюм, набояд чунин пиндошт,ки масъалаи Пешвои миллӣякмасъалаи кухна буда, ба чомаҳои анъанавӣ ва ғайридемократии асрҳои гузашта дахл дорад. Зеро аз назари илми сиёсат, зуҳури лидери умумимиллӣ ва пешвои эътирофшудаи давлатӣ як зарурати бисёр ҷиддии давлатдорӣ ва давлатсозӣ буда, на танҳо дар гузаштаи дур, балки дар таърихчаҳои муосир низҳастию бунёди аксари давлатҳои пешрафтаву демократии ҷаҳон ба номи шахсиятҳои алоҳидаи рамзӣва калидӣвобаста аст. Чунин шахсиятҳо дар марҳалаҳои ҳассостарини таърихи давлатҳои худ зуҳур карда, на танҳо масъалаи буду набуд, балки роҳи минбаъдаи рушди ин кишварҳоро муайян намудаанд. Масалан, таъриху давлатдории Иёлоти Муттаҳидаи Амрико бо номи Ҷорҷ Вашингтон, Фаронса бо Шарл Де-Голл, Чин бо Мао Зе Дун, Туркия бо Камол Отатурк пайвастагии зич доранд. Дар кишварҳои аъзои ИДМ бошад, касе наметавонад нақши калидии Владимир Путинро дар начоту эҳёи давлатдории Русия ва ё нақши таъйинкунандаи Нурсултон Назарбоевро дар ташаккул ва рушди давлатдории миллии қазоқҳо инкор намояд. Эътирофи хидмат ва ҷойгоҳи табиӣ ва воқеии ин шахсиятҳо ҳаргиз давлатҳои зикршударо аз сифати демократӣ маҳрум накардааст.

Чорум, бисёр муҳим аст,ки масъалаи лидери сиёсии миллат ва ташаккули давлатмард бо масъалаи вучуди шахсиятҳои бузурги фарҳангӣ, адабӣ, ҳунарий ва маънавии миллӣ иштибоҳ гирифта нашавад. Миллати тоҷик дар тӯли таърихи худ садҳо фарзандони бузургро парвариш намудааст,

ки дар илму фарҳанг, донишу хирад ва ахлоқу одоб натавонӣ дар минтақа, балки дар сатҳи ҷаҳонӣ эътибори эътироф ёфтаанд. Аммо садсолаҳои набудани давлатдории худӣ имкон намедод, ки мо дорои лидери сиёсии миллӣ ва пешвои эътирофшудаи давлатӣ, яъне дорои давлатмард бошем, зеро ташаккули ҷунин падида маҳз дар шароити давлати мустақили миллӣ имконпазир аст. Пас худи ташаккули шахсияти давлатдор, ба майдон омадани давлатмард ва зуҳури лидери давлатию сиёсии миллат барои таърихи садсолаҳои охири мо падидаи комилан нав буда, сатҳи сифатан нав ё марҳалаи соҳибдавлатии рушди миллатро ифода мекунад.

Панҷум, яке аз муҳимтарин нақшҳои лидери миллӣ ва пешвои давлатӣ дар сарнавишти давлатҳо аз он иборат аст, ки ҷунин шахсиятҳо бо донишу таҷрибаи бузурги худ мактаби давлатдории миллиро поягузорӣ намуда, шароити ҳифз, рушд ва интиқоли арзишҳо ва анъанаҳои давлатдории миллиро фароҳам меоваранд. **Хушбахтона, имрӯз зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон мактаби давлатдории миллии муосири тоҷикон ташаккул ёфтааст**, ки он яке аз омилҳои кафолатдиҳандаи рушд, субот, амният ва ҷовидонагии давлатдории мо мебошад.

Хулоса, зуҳур ва ташаккули пешвои миллӣ ё лидери сиёсии миллат як дастоварди бунёдии давлат ва миллати мо мебошад. Зеро, тавре таъкид шуд, таърихи аксари кишварҳои ҷаҳон собит намудааст, ки ташаккули лидери сиёсии миллӣ ва пешвои эътирофёфтаи давлатӣ як зарурати асосии

марҳалаи эҳё ва барқарории давлатҳо буда, зухури он тамоми таърихи минбаъдаи давлатҳо ва миллатҳоро муайян мекунад.

Дастоварди бунёдии шашум:
Ташаккули мактаби давлатдорӣ ва модели
давлати миллӣ

Тавре зикр шуд, зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон мактаби давлатдории миллии тоҷикон дар замони нав ташаккул ёфта, чанбаҳои шаклӣ, сохторӣ, мазмунӣ ва арзишии он дар сатҳи муосиртарин ба вучуд оварда шуданд. Дастоварди шашум ва бисёр ҳаётии Тоҷикистон таҳти сарвари Эмомалӣ Раҳмон дар он буд, ки маҳз дар доираи мактаби давлатдорӣ ӯ сохти нави давлатдорӣ муосири тоҷикон, яъне **давлати демократии дунявӣ ҳуқуқбунёд** бунёдгзорӣ шуд. Ин ғояи меҳварӣ аз аввалин рӯз аз тарафи роҳбари тозаинтиҳоби кишвар ҳамчун хатти ҳаракати ояндаи Тоҷикистон расман садо дод ва дар натиҷаиталошҳои зиёд соли 1994 дар моддаи якуми Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳамеша сабт гашт.

Дар ин муддат ба давлати мо муяссар гашт, ки як силсила меъёрҳои усулии низоми демократӣ, аз ҷумла, асосҳои демократии сохти давлатдорӣ, моҳияти дунявӣ ва иҷтимоии давлат, муқаддас будани ҳуқуқу озодиҳои шаҳрвандон, асли гуногунфигурии сиёсӣ, фаъолияти парлумони касбӣ, бунёдҳои ҳуқуқии ҷомеаи шаҳрвандӣ, дахлнопазирии моликияти хусусӣ, таъмини адолати судӣ, баробарии ҳама дар

наздиқонун, баробархуқуқии занону мардон, асли озодиивичдону эътиқодно асоси устувори қонунӣ бахшад.

Ҳамчунин, дар ин давра давлат зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон таъини дар масъалаҳои ташаккули низоми бисёрхизбӣ, татбиқи гуногунфикрии сиёсӣ, баланд бардоштани ҳуқуқи занон ва таъмини баробархуқуқии зану мард дар ҷомеа дастовардҳои муҳим касб намояд. Имрӯз дар тамоми соҳаҳои ҳаёти Тоҷикистон бонувон нақши сазовори худро дошта, дар оянда низ ин сиёсати давлатӣ ба таври ҷиддӣ идома меёбад.

Хулоса, Тоҷикистон ҳаракати орому устувори худро дар роҳи бунёди давлати демократии дунявӣ ҳуқуқбунёд идома медиҳад. Беш аз ду даҳсолаи гузашта нишон дод, ки интиҳоби ин роҳ интиҳоби дурусту дурбинона буда, ҳуди ҳамин ғоя ба яке аз заминаҳои асосии ҳаёти ороиштаи ҷомеа табдил ёфтааст. Ҳамин тавр, Эмомалӣ Раҳмон мактаби давлатдорӣ миллӣ ва модели муносири давлатдорӣ миллии моро асос гузошт, ки он роҳи устувори ояндаи давлату миллатро таъин ва таъмин мекунад.

Дастоварди бунёдии ҳафтум:

Ташаккули зерсохторҳои ҳаётии Ваҳдати миллӣ

Дастоварди бунёдии ҳафтуми Тоҷикистон зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон дар он буд, ки дар ин давра зерсохторҳои ҳаётии Ваҳдати миллӣ ба вучуд оварда шуданд. Манзур аз ин зерсохторҳо, пеш аз ҳама, бунёди роҳҳои мошингард, нақбҳо, хатҳои интиқоли барқ, шабакаҳои умумии иттилоърасонии

сартосарӣ ва ғайра мебошад. Аҳамияти бунёдии ин дастовард дар чист?

Бале, роҳҳо, нақбҳо ва пулҳо пеш аз ҳама, аҳамияти иртиботию иқтисодӣ доранд ва ин нақши худро иҷро карда истодаанд. Вале ёд дорем, ки дар оғози ин барномаҳои азим баъзеҳо маънидорона мепурсиданд, дар ҳоле ки кишвар мушкилоти чиддитари иқтисодӣ ва иҷтимоӣ дорад, ба бунёди чунин роҳвоситаҳои иртиботии гаронқимат чӣ ҳолат аст? Вале, вақте ин роҳҳо, нақбҳо ва пулҳо сохта мешуданд, Эмомалӣ Раҳмон дар замири худ илова бар ҳадафи иқтисодӣ, як барномаи бисёр чиддитар аз роҳсозию нақбкани дошт: ӯ пеш аз ҳама, онро дар назар дошт, ки ин роҳҳо ва ин нақбҳо чун рағҳои хунгарди як пайкари зинда кишвари моро ба кишвари ягона ва миллати моро ба миллати ягона табдил медиҳанд. Зеро кишваре, ки минтақаҳои он бо ҳамдигар соли дар тӯли шаш моҳ робита надошта бошад, кишваре, ки мардуми он дар тайи солҳо натавонад ба минтақаҳои дигари кишвар сафар кунад, чӣ гуна метавонад ваҳдати худро ҳифз намояд? Маҳз робитаи доимӣ ва рафтуомади ҳамешагӣ тафаккури мардумро аз сатҳи деҳаву маҳалваминтақаҳо берун оварда, ба сатҳи миллати ягона ташаккул медиҳад.

Дар ин давра ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муяссар гашт, ки бо сохтани хатҳои интиқоли барқи «Лолазор-Хатлон» ва «Ҷануб-Шимол» системаи ягонаи энергетикӣ кишварро барқарор намояд, ки он на танҳо як омили ваҳдат, балки омили муҳими амнияти милли низ гаштааст. Ҷамчунин, муяссар гашт, ки дар ниҳоят шабақаҳои саросарии

иттилоърасонӣ дар сатҳи кишвар барқарор гарданд. Дар натиҷа, имрӯз мавҷҳои шабакаҳои радиой ва телевизионии Тоҷикистон тамоми нуктаҳои кишварро фаро гирифтаанд, ки ин низ яке аз зерсохторҳои ҳаётии ваҳдати миллӣ буда, барои ташаккули тафаккури ягонаи миллӣ нақши ҷиддӣ мебозад.

Хулоса, Ваҳдати миллии мо бо зерсохторҳои зарурӣ низ таъмин гардид, ки бидуни он пойдеории ваҳдатро тасаввур кардан мушкил буд. Ин ҳам яке аз дастовардҳои ҳаётист, ки Тоҷикистон зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон ба он ноил гашт.

Дастоварди бунёдии ҳаштум:
Наҷоти кишвар аз бухрони шадиди
иқтисодӣ ва иҷтимоӣ

Дастоварди ҳаштум дар он буд, ки дар ин давра ба Эмомалӣ Раҳмон муяссар гашт, то соҳаҳои асосии хоҷагии халқи кишварро эҳё намояд ва ҷомеаи моро аз бухрони шадидтарини иқтисодӣ ва иҷтимоӣ беруноварад. Ин раванд дар се марҳала анҷом ёфт:

Марҳалаи якум, таъмини фаврии мардум бо маводиғизоӣ, сарпаноҳ ва эҳтиёҷоти аввалия буд. Дар рӯзҳои аввали Сарвари давлат интиҳоб шудани Эмомалӣ Раҳмон баъзе минтақаҳои кишвар бо хатари ҷиддии гуруснагӣ рӯбарӯ буданд, дар минтақаҳои дигари кишвар низ таъмини нон, хӯрок ва ашёи зарурии рӯзгор масъалаи асосӣ ба ҳисоб мерафт. Ҳатто дар пойтахти кишвар мардум рӯзҳои дароз барои нон навбат меистоданд. Дар чунин вазъият барномаи аввалиндараҷаи Эмомалӣ

Раҳмон гирифтани пеши роҳи гуруснагӣ ва талафоти мардум буд, ки хушбахтона, бо муваффақият амалӣ шуд. Барои расидан ба ин ҳадаф, аз ҷумла лозим омад, ки то даҳҳо ҳазор гектар замин ба аҳолитақсим карда шавад. Мардуми деҳотонро ҳамчун «замини президентӣ» хуб дар ёд доранд.

Марҳалаи дуюм, раҳиҳои мардум аз камбағалию камбизоатӣ буд. Инкор иҷрои барномаҳои ҷиддии давлатиро тақозо мекард, ки муҳимтарини онҳо татбиқи Стратегияи паст кардани сатҳи камбизоатӣ мебошад. Хушбахтона, бо роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон сатҳи камбизоатӣ дар кишвар аз ҳудуди 90% то зери 30% коҳиш дода шуд.

Марҳалаи сеюм, ба амал баровардани ислоҳоти иқтисодӣ буд, ки муҳимтарин бахши он гузаштан ба иқтисоди бозорӣ ва ба вучуд овардани бахши хусусӣ ба ҳисоб мерафт. Дар соҳаи кишоварзӣ бошад, ба давлат муяссар шуд, ки аз сохти хочагидорӣ кӯҳна ба тарзи нави хочагидорӣ гузарад, ки дар натиҷаи он деҳқон ба соҳиби воқеии замин табдил гашта, худ барои ба даст овардани ҳосили фаровон ҳавасманд гардид.

Хулоса, ҳар касе, чи мутахассис ва чи шаҳрванди одӣ, вазъияти имрӯзаи зиндагии мардуми кишварро на танҳо бо солҳои мудҳиши 90-ум, балки ҳатто бо 10 ё 5 соли пештар боинсофона муқоиса намояд, бидуни шакку шубҳа, эътироф хоҳад кард, ки имрӯз сатҳи зиндагӣ дар кишвар ба таври бунёдӣ тағйир ёфта, мушкилоти асосии мардум аллакай дар гузаштаи дур мондаанд, иқтисодиёти мамлакат марҳалаи барқарориро пурра гузашта, ба марҳалаи

рушди устувор ворид шудааст. Акнун чархаи иқтисодию иҷтимоии ҷомеаи мо ба пеш ба ҳаракати муназзам даромадааст, ки ин як дастоварди бунёди мебошад.

Дастоварди бунёдии нухум:

Эҳёи миллии тоҷикон ҳамчун воҳиди ягонаи сиёсӣ ва фарҳангӣ

Дастоварди бунёдии нухум дар он ифода мегардад, ки талошҳои фарҳангсолоронаи Эмомалӣ Раҳмон заминаи онро гузошт, то миллати тоҷик ҳамчун воҳиди ягонаи сиёсӣ ва этнофарҳангӣ эҳё гашта, ба худшиносии миллӣ ва истиқлолияти фикрӣ бирасад. Тайи ин давра ӯ дар самти эҳёи фарҳангу арзишҳои миллӣ, тақвияти худшиносии миллӣ ва ташаккули рӯҳияи ягонаи миллӣқадамҳои устувор гузошт. Дар ин давра ба роҳбарияти давлат муяссар гашт, ки забони тоҷикиро ҳамчун яке аз рукнҳои асосии миллат пурра эҳё намуда, корбурдиқомили идорию сиёсӣ ва илмию ҷамъиятии онро таъмин созад. Ба хоҳири тақвияти худшиносии миллӣ, ташаккули эътимоди қавии мардум ба фарҳанг ва арзишҳои миллии худ ба Эмомалӣ Раҳмон зарур омад, ки бо барномарезиҳои ҳадафманд хоҳири таърихӣ миллатро эҳё ва барқарор намояд. Барои амалӣ гардидани ин ҳадаф, бо супориши бевоситаи ӯ симои як силсила абармардони таъриху фарҳанги миллат эҳё шуда, ҷашнҳои бошукӯҳи бузургдошти онҳо дар сатҳи миллӣ ва байналмилалӣ баргузор шуданд, ки Исмоили Сомонӣ, Имоми Аъзам Абӯханифа, Имом Бухорӣ, Ҳаким Фирдавсӣ,

Мавлоно Чалолуддини Балхӣ, Мир Сайид
Алии Ҳамадонӣ, Носири Хусрави
Қубодиёни, Камоли Хучандӣ, Имом Ғаззоли аз
чумлаи онҳо мебошанд. Ҳамчунин, чун рамзи
сипоси абадии мардуми Тоҷикистон
бароихидматҳои беназирашон ба як зумра
абармардони таъриху фарҳанг, аз чумла Садриддин
Айнӣ, Бобочон Ғафуров, Мирзо Турсунзода,
Нусратулло Махсум ва Шириншоҳ Шотемур барои
хидматҳои бузургашон унвони олитарин—
«Қаҳрамони Тоҷикистон» дода шуд.

Дар раванди эҳёи ҳудогоҳии миллӣ баъзеҳо
эътироз доштанд, ки давлат беш аз ҳад ба гузашта
рӯй оварда, «сиёсати таърихгаро»-ро пеш
гирифтааст. Вале дар ҳолате ки пояҳои худшиносии
миллии мо осеби ҷиддӣ дида, миллати мо аз
асолати худ то андозае дур карда шуда буд,
марҳалаи эҳёи хотираи таърихӣ ва барқарории
пойдеворҳои худшиносии миллӣ як зарурати бисёр
муҳими ҳам миллию таърихӣ ва ҳам давлатию сиёсӣ
буд. Аз тарафи дигар, ҳамаи ин иқдому тадбирҳо
барои тарбияи насли наврас бар пояи арзишҳои
миллӣ ва дар рӯҳияи ватандорӣ таъсири ҷиддӣ
доранд. Ҳадафи ниҳонии ин иқдомҳо иборат аз он
буд, ки миллати мо бо касби ҳудогоҳӣ ва эътимод
ба худ, ба марҳалаи истиқлолияти фикрӣ бирасад.
Ин масъала аҳамияти ҳамаҷонибаи назарӣ ва амалӣ
дорад, зеро то истиқлолияти фикрии як миллат
таъмин нагардад, истиқлолияти сиёсии он нокомил
боқӣ мемонад. Ҳамин тавр, Эмомалӣ Раҳмон на
танҳо истиқлолияти сиёсии давлат, балки
худшиносӣ ва истиқлолияти фикрии миллатро низ

эхё намуд, ки ин низ як дастоварди бисёр меҳварӣ ва бунёдӣ мебошад.

Дастоварди бунёдии даҳум:
**Таъмини ҷойгоҳи сазовори Тоҷикистон
дар арсаи байналмилалӣ**

Кадами устувор ё дастоварди бунёдии дигар дар он буд, ки талошҳои Эмомалӣ Раҳмон боис гашт, то Тоҷикистон ҳамчун давлати мустақил ва узви баробарҳуқуқи ҷомеаи ҷаҳонӣҷойгоҳи сазовори худро дар арсаи байналмилалӣпайдокунад. Ҳанӯз дар аввалин Муроҷиатномае, ки ӯҳамчун Сарвари давлат ба халқи шарифи Тоҷикистон ва ҷомеаи ҷаҳонӣқабул карда буд, маҳз бар зарурати ҳамчун воҳиди баробарҳуқуқ ба ҷомеаи ҷаҳонӣворид шудани Тоҷикистон таъкид карда мешуд. Сиёсати «дарҳои боз», ки заминаи он маҳз аз тарафи Эмомалӣ Раҳмон гузошта шуд, дар ин муддат ҳамчун як концепсияи амалгароёна, мутавозин ва сулҳомез натиҷаҳои зарурӣ дода, обрӯю эътибори Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар арсаи байналмилалӣ боло бурд. Ҳоло Тоҷикистон бо беш аз 140 кишвари ҷаҳон робитаи дипломатӣ барқарор намуда, узви комилҳуқуқи беш аз 40 созмони байналмилалӣ мебошад.

Дар мавриди ҷойгоҳи байналмилалии Тоҷикистон сухан ронда, зикр кардан зарур аст, ки кишвари мо як узви бемавқеъ ва ё назоратгари одии равандҳои сиёсии байналмилалӣ набуда, балки сиёсати хоричии соҳибташаббус дорад. Шояд зикр кардан кофӣ бошад, ки маҳз бо пешниҳоди Эмомалӣ Раҳмон Маҷмаи умумии СММ соли 2003-

ро «Соли байналмилалии оби тоза», солҳои 2005–2015-ро Дахсолаи байналмилалии амалиёти «Об барои ҳаёт» ва соли 2013–ро «Соли байналмилалии ҳамкорӣ дар соҳаи об» эълон намуд.

Мавқеи фаёли Сарвари давлати Тоҷикистон хусусан дар масъалаҳои минтақавӣ, аз ҷумла ҷалби таваҷҷуҳи ҷомеаи ҷаҳонӣ ба ҳалли воқеии бӯҳрони Афғонистон бароиҳамагон маълум ва равшан аст. Пешниҳоди роҳбарияти олии Тоҷикистон дар бораи ташкили навори субот дар атрофи Афғонистон, ки ҳанӯз 15 сол пештар аз минбари СММ садо дода буд, имрӯз низ ҳамчун саҳеҳтарин формулаи ҳалли бӯҳрони Афғонистон боқӣ мемонад.

Ҳамин тавр, имрӯз бо камоли ифтихор метавон гуфт, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун кишвари мустақили соҳибхитиёрҷойгоҳи муносиб ва сазовори худро дар арсаи байналмилалӣ пайдокардааст. **Ин тантанаи як ормони ҳазорсолаи миллати тоҷик аст**, ки хушбахтона, зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон ҷомаи амал пӯшид.

Натиҷагирӣ:

Эмомалӣ Раҳмон рисолати таърихӣ худро дар назди ватан, миллат ва таърих ба ҷой овард

Агар ин дастовардҳои усулиро канори ҳам гузорем, метавон гуфт, ки дар натиҷаи фаёлияти ҷиддӣ ва бисёрсамтаи Эмомалӣ Раҳмон давлатдорӣ миллии тоҷикон аз вартаи нобудӣ начот ёфт, тамомияти арзии Тоҷикистон ҳамчун

давлати ягона ҳифз шуд, аркони асосии сиёсӣ, идорӣ ва қудратии давлатдорӣ миллии мо эҳё ва барқарор гашт, миллати тоҷик ҳамчун воҳиди ягонаи сиёсӣ этнофарҳангӣ эҳё ва ҳифз гардид, Ваҳдати милли дар Тоҷикистон таъмин шуд, зерсохторҳои зарурии Ваҳдати милли барқарор гардиданд, соҳти давлатӣ ва самти сиёсии давлатдорӣ тоҷикон дар замони муосир мушаххас шуд, соҳаҳои асосии хоҷагии халқи мамлакат барқарор гашт ва ниҳоят, Тоҷикистон ҳамчун давлати соҳибистиклол ҷойгоҳи устувори ҳудро дар арсаи байналмилалӣ касб намуд.

Аз нигоҳи илми сиёсат ва аз назари фанни давлатдорӣ ҳамаи ин чӣ маъно дорад? Ин ҳақиқати инкорнопазир ба он маъност, ки:

Якум: Эмомалӣ Раҳмон рисолати таърихии ҳудро дар назди Ватан, миллат ва таърих ба ҷой овард. Яъне он вазифаҳои таърихӣ, ки дар назди ӯ, ҳамчун Сарвари давлати тоҷикон гузошта шуда буд, ҷомаи амал пӯшиданд.

Дуюм: Ин дастовардҳо ба он маъност, ки зери сарвари ӯ Тоҷикистон ҳамчун давлати мустақил ва устувор ба як воқеияти инкорнопазири таърихӣ ва сиёсӣ табдил ёфт. Имрӯзҳо дар таҳлилҳои илми сиёсӣ нисбат ба кишварҳои, ки масъалаҳои асосии сарнавишти ҳудро ҳал карда натавонистанд ва ояндаи буду набудашон ҳанӯз равшан нест, истилоҳи «давлатҳои ноком»-ро ба қор мебаранд. Ва гоҳе бадҳоҷони давлатдорӣ тоҷикон низ мехостанд, ки давлати мо маҳз дар ин радиф қарор гирад. Вале имрӯз, мо метавонем бо сарбаландию ифтихор эълон намоем, ки **Тоҷикистон зери**

роҳбарии Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун давлати мустақил барпо шуд, ҳамчун воқеияти устувори таърихию сиёсӣ доир гашт! Дигар ҳеҷ касе ва ҳечнереу наметавонад, ки мавҷудияти Тоҷикистон, Истиқлолияти давлатӣ ва ягонагии кишвари моро зери савол гузорад.

Бинобар ин, имрӯз мо бо камоли масъулият дар баробари рӯҳи бузурги ниёгонамон, дар пеши таърихи пурфочиаи миллатамон дар баробари рӯҳи ҷовидони қурбониёни ин роҳи муқаддас ва дар назди халқҳои ба мо дӯсти ҷаҳон эълон намоем, ки рисолати таърихии худро ба ҷой овардем, давлати худро соҳибӣ кардем, ҳифз намудем ва ҳифз хоҳем намуд. Ин аст дастоварди муҳимтарини фаъолияти сарвари Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун фарзанди Ватан ва Пешвои миллат.

Акнун Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун роҳбари баркамол дар шароити ниҳоят мураккаби сиёсӣ амнияти минтақа ва ҷаҳон Тоҷикистонро чун узви сарбаланди ҷомеаи ҷаҳонӣ бо камоли масъулият муаррифӣ менамояд. Бо дарназардошти ҳассосияту печидагии фазои сиёсӣ амнияти минтақа ва ҷаҳон бояд гуфт, ки дар ҳақиқат, дар чунин марҳалаи печидаи таърихӣ ин мамлакат бояд чунин пешвои пухтакорро озмудае дошта бошад.

Имрӯз мардуми Тоҷикистон ба Эмомалӣ Раҳмон на ҳамчун ба як роҳбари одӣ, балки ҳамчун ба як наҷотбахши давлат, сарчамъқунандаи миллат, кафили сулҳу ваҳдат, эҳғари фарҳанги миллӣ, бунёдгузори мактаби давлатдорӣ муосири миллӣ ва дар маҷмӯъ, ҳамчун ба меъмори давлатдорӣ навини тоҷикон ва пешвои эътирофшудаи

умумимиллӣ менигарад. Пас Пешвои миллат будани Эмомалӣ Раҳмон фақат як мансаб ё як унвони ҳуқуқӣ нест, балки Пешвои миллат будани ӯ як ҷойгоҳ аст, як нақш ва як рисолати таърихист, ки ӯ дар шоҳидии тамоми мардум ба ҷой овардааст.

Ин аст, ки дар Тоҷикистони имрӯза ҷонибдорӣ аз Эмомалӣ Раҳмон маънои васеътар аз ҷонибдорӣ аз як шахсро гирифтааст, балки ҷонибдорӣ аз ӯ ба маънои ҷонибдорӣ аз ояндаи устувори давлатдории миллӣ, аз истиқлолияти сиёсӣ ва фикрии миллат, аз низоми давлатдорӣ, аз суботу амнияти ҷомеа ва ҷонибдорӣ аз ваҳдати сарҷамъии миллат мебошад. Зеро сиришти мардумӣ, эҳсоси худӣ, иродаи қавӣ ва таҷрибаи бузурги Эмомалӣ Раҳмон қалби ҳар шаҳрванди кишварамонро саршор аз ҳисси боварию эътимод ба фардо, ба ояндаи фарзандони худ ва ба дурнамои давлату миллат менамояд.

Ин ҳолати нодирест, ки мардум ба роҳбари худ ҳамчун ба худ, балки бештар аз худ бовар ва эътимод дорад. Ин аст моҳияти Пешвои миллат будан. **Ин аст моҳияти ба таври воқеӣ ва ба таври комилан табиӣ Пешвои миллат будани Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон.**